

**SMERNICE O SODELOVANJU MINISTRSTVA ZA ZUNANJE ZADEVE REPUBLIKE SLOVENIJE,
NEVLADNIH ORGANIZACIJ IN MREŽE NEVLADNIH ORGANIZACIJ NA PODROČJU MEDNARODNEGA
RAZVOJNEGA SODELOVANJA IN HUMANITARNE POMOČI**

1. Definicije in namen smernic

Te smernice so namenjene urejanju sodelovanja Ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije (MZZ) s slovenskimi nevladnimi organizacijami, ki delujejo na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči ter s tem povezanim ozaveščanjem javnosti in izobraževanjem za razvoj (v nadaljevanju MRS in MHP) (NVO). NVO so del civilne družbe, ki v skladu z mednarodnimi cilji razvojnega sodelovanja in Resolucijo o mednarodnem razvojnem sodelovanju Republike Slovenije do leta 2015 (v nadaljevanju Resolucija) pomenijo pomembnega sogovornika MZZ pri načrtovanju politike na področju MRS in MHP ter izvajalca te politike. Delovanje NVO je pomemben element razvojnega sodelovanja tako na nacionalni ravni kot v partnerskih državah.

V pogojih, ko slovenska zakonodaja ne vsebuje definicije NVO, Smernice sledijo usmeritvam na ravni EU in praksi v slovenskem prostoru. Skladno s tem je NVO definirana kot prostovoljna in nepridobitna, s statusom pravne osebe, ki jo skladno z zakonom ustanovijo fizične ali pravne osebe zasebnega prava ter je neodvisna, zlasti od vlade in drugih organov oblasti, političnih strank in gospodarskih družb.

V nadaljevanju Smernice opredeljujejo načine in oblike sodelovanja med omenjenimi deležniki na področju MRS in MHP. Splošni cilji Smernic so:

- okrepiti in nadgraditi sodelovanje med MZZ in NVO na vseh ravneh z namenom doseganja večje učinkovitosti, skladnosti, preglednosti in kvalitete MRS in MHP Republike Slovenije (RS) na nacionalni, regionalni in globalni ravni;
- krepiti delo NVO, z namenom kvalitetnega načrtovanja in izvajanja MRS in MHP, vključno z iskanjem novih partnerstev in krepitvijo avtonomnosti in neodvisnosti NVO.

2. Sodelovanje med MZZ in NVO

NVO delujejo v različnih vlogah. Razvojno in humanitarno delovanje NVO pomeni vez do civilne družbe in lokalnih skupnosti v državah v razvoju in zagovorništvo njihovih interesov. S pomočjo te vezi lahko MZZ uspešneje načrtuje in izvaja razvojno sodelovanje. Informacije, ki jih NVO pridobijo v stiku s civilno družbo in lokalnimi organizacijami na terenu, imajo poleg pozitivnega vpliva na razvojne programe velikokrat tudi pomen za humanitarne odzive RS. Hkrati imajo NVO tudi pomembno vlogo zagovornika javnega interesa, prav tako pa izvršujejo nalogo kritičnega nadzora dejavnosti vlade.

Na področju združevanja NVO ima posebno vlogo njihova mreža (Platforma NVO). MZZ in Platforma NVO letno izmenjata poglede glede skupnih prioritet in aktivnosti sodelovanja.

2.1. Civilni dialog

NVO so partner in pomemben sogovornik pri načrtovanju politike MRS in MHP, tako pri oblikovanju strateških dokumentov, večletnih in letnih programov na nacionalni ravni, kot tudi pri oblikovanju politike RS do globalnih in regionalnih vprašanj. Sodelovanje v civilnem dialogu poteka predvsem na naslednjih ravneh:

Strukturirani in redni dialog med MZZ in platformo NVO: z namenom zagotavljanja visoke kvalitete slovenskega razvojnega sodelovanja, izpolnjevanja mednarodno dogovorjenih razvojnih ciljev, učinkovitosti in transparentnosti, je smiselno voditi reden in formaliziran dialog med MZZ in NVO. S tem namenom potekajo vsaj dvakrat letno konzultacije med MZZ in platformo NVO na ravni generalnega direktorja ali vodij sektorjev in s predstavniki Platforme NVO, kjer se obravnavajo aktualna vprašanja s področja politik in izvajanja razvojnega sodelovanja.

Delovni sestanki med MZZ in Platformo NVO na operativnih nivojih se spodbujajo, kot tudi delovne izmenjave.

Članstvo predstavnika NVO v Strokovnem svetu za mednarodno razvojno sodelovanje: predstavnik NVO, imenovan na predlog ministra za zunanje zadeve RS, sodeluje v osebni svojstvu v Strokovnem svetu, ki je posvetovalno telo ministra, namenjeno zagotavljanju strokovnega mnenja pri vprašanjih na področju razvojnega sodelovanja.

Prispevki NVO ob pripravi strateških dokumentov ali pred pomembnimi mednarodnimi dogodki: Platformo NVO se vključi v razpravo ob pripravi strateških dokumentov ali stališč, in sicer na način, ki skladno z Resolucijo o normativni dejavnosti zagotavlja pravočasno obveščanje za sprejem kakovostnih dokumentov. NVO se vključi v pripravo pomembnejših stališč RS do relevantnih mednarodnih razvojnih vprašanj. Pred pomembnimi mednarodnimi dogodki NVO pripravijo stališča do aktualnih tem.

Udeležba NVO na konferencah: skladno z možnostmi se poskuša zagotoviti vključitev predstavnika NVO v slovenske delegacije na večjih mednarodnih konferencah, skladno z razumevanjem, da močna civilna družba predstavlja pomemben element za razvoj in delovanje demokracije.

Strokovnjake iz vrst NVO na področju MRS in MHP se obravnava pod enakimi pogoji kot ostale strokovnjake.

2.2. Izvajanje programov in projektov

NVO so pomemben izvajalec razvojnih in humanitarnih aktivnosti v okviru uradne razvojne pomoči RS. Njihova vloga je še posebej pomembna pri bilateralnih aktivnostih v regijah, kjer je to edina oblika kontinuiranega delovanja RS na področju razvoja ter pri aktivnostih, kjer imajo posebna znanja in sodelujejo neposredno z lokalnimi partnerji. Ta področja so predvsem izobraževanje, človekove pravice, krepitev enakopravnosti spolov, opolnomočenje ranljivih družbenih skupin, še posebej žensk, skrb za dobrobit otrok, zdravje, okolje in druge družbene dejavnosti.

Posvetovanje med MZZ in Platformo NVO: MZZ po potrebi vodi postopek posvetovanja z NVO o izvajanju politik MRS in o vsebinah in postopkih izvajanja MRS.

(So)financiranje projektov NVO: MZZ v okviru svojih programov in razpoložljivih sredstev objavlja javne razpise, v okviru katerih podpira izvajanje projektov in programov razvojnih in humanitarnih aktivnosti NVO, vključno s projekti globalnega učenja in ozaveščanja javnosti.

Razpisi odražajo geografske in vsebinske usmeritve razvojnega sodelovanja RS, določene v Zakonu o mednarodnem razvoju sodelovanju Slovenije (v nadaljevanju Zakon), Resoluciji in drugih strateških dokumentih.

MZZ si bo prizadevalo za nadgradnjo pravnih podlag, ki opredeljujejo načine financiranja projektov NVO.

Sofinanciranje projektov NVO, izbranih v okviru javnega poziva za financiranje zunanje pomoči Skupnosti v veljavni finančni perspektivi: MZZ v okviru razpoložljivih sredstev objavlja javne pozive, namenjen sofinanciranju projektov NVO, ki so večinsko, toda ne v celoti, financirani s strani EU. Namen tovrstnih razpisov je spodbujanje NVO za sodelovanje na razpisih, financirani s strani EU. Cilj je izboljšanje možnosti slovenskega nevladnega sektorja za njegovo vključevanje v mednarodne projekte.

Sofinanciranje programov platforme NVO: MZZ si bo v okviru razpoložljivih sredstev tudi vnaprej prizadevalo sofinancirati programe platforme NVO, ki igra pomembno vlogo pri krepitvi in povezovanju NVO, zagovorniških aktivnostih, ozaveščanju javnosti in globalnem učenju. MZZ si bo prizadevalo za ureditev zakonske podlage za sofinanciranje delovanja platforme, ki bo potrjeno na podlagi ustreznega programa dela platforme. Platforma si prizadeva za krepitev usposobljenosti NVO in sodeluje pri informiranju in ozaveščanju javnosti o pomenu MRS.

Odgovornosti NVO pri izvajanju MRS, sofinanciranega s strani RS: NVO pri svojem delu skrbijo za naslednja načela:

- načela zagotavljanja gospodarne, pregledne in učinkovite porabe javnih sredstev,
- načela in cilje, ki jih določata Zakon in Resolucija, ter za uveljavljanje drugih mednarodno sprejetih vrednot, predvsem glede spoštovanja človekovih pravic, socialne vključenosti, okoljske trajnosti ter demokratičnih vrednot,
- NVO skrbijo za ugled RS pri izvajanju projektov, (so)financiranih s strani RS, ter za dosledno uporabo enotne podobe MRS RS pri komuniciranju z javnostmi.

Dolgoročni cilji: MZZ in NVO si bodo prizadevale za uresničevanje mednarodno sprejetih zavez na področju MRS. MZZ in NVO bodo več pozornosti namenile ocenjevanju projektov. V prihodnje bo opravljen razmislek o oblikah sodelovanja, ki bodo nadalje izgradile institucionalne in vsebinske usposobljenosti ter prepoznavnost NVO, tudi s skupnim sodelovanjem in povezovanjem med manjšimi NVO.

2.3. Ozaveščanje javnosti in globalno učenje

Zakon med oblike mednarodnega razvojnega sodelovanja uvršča tudi načrtovanje in izvajanje programov za obveščanje javnosti in krepitev zavesti o MRS. Načrtovanje aktivnosti na tem področju vodi MZZ, ki je pristojno za usklajevanje med različnimi deležniki na nacionalni ravni.

V skladu z Resolucijo je izobraževanje za razvoj in ozaveščanje javnosti pomemben segment razvojne politike, ki soustvarja razmere za njeno učinkovitost. Izobraževanje za razvoj pa je le ena od vsebin, ki jih zajema koncept globalnega učenja, v katerega se uvrščajo tudi vsebine kot so: izobraževanje za človekove pravice, medkulturno izobraževanje, okolje in trajnostni razvoj, neenakost in druge vsebine.

NVO so pomemben partner MZZ na področju ozaveščanja javnosti, vključno z odločevalci na nacionalni in EU ravni, ter globalnega učenja. Z aktivnostmi informiranja in ozaveščanja javnosti pomembno prispevajo k oblikovanju javnega mnenja v RS o globalnih temah, posebej tistih, ki govorijo o neenakomernem razvoju. Pri tem so posebej pomembne njihove izkušnje, pridobljene v neposrednem sodelovanju s civilno družbo in lokalnim prebivalstvom držav v razvoju.

Na področju globalnega učenja v RS je bil do sedaj najbolj dejaven prav nevladni sektor, kar je spodbudilo že obstoječo nadgradnjo sodelovanja med MZZ in NVO. Sodelovanje med MZZ in NVO na področju ozaveščanja javnosti in globalnega učenja bo podrobneje določeno v Strategiji za ozaveščanje javnosti in globalnem učenju.

3. Veljavnost Smernic

Smernice so prvi dokument te vrste in so živ dokument, ki se bo v prihodnosti revidiral skladno s potrebami. Po preteku 2 (dveh) let jih bo MZZ v sodelovanju s Platformo NVO pregledal in ocenil njihovo aktualnost izvajanja. Smernice se bodo prilagajale doseženemu napredku pri sodelovanju, pridobljenim izkušnjam, doseženimi rezultati in novim oziroma spremenjenim okoliščinam. Pri prihodnjem sodelovanju med MZZ in NVO se po potrebi k sodelovanju povabi tudi druga relevantna ministrstva. Vprašanja glede izvajanja Smernic sodelujoči strani razrešita v konzultacijah.